

SvD Näringsliv

Nominering Guldspaden: Allra-skandalen

Nominerad: Joel Dahlberg, reporter SvD Näringsliv . Kategori: Storstadstidning
Vid frågor om nomineringen, var god kontakta daniel.kederstedt@svd.se

Ett gräv tar sin början...

BAKGRUND

Den svenska pensionsmarknaden har under en längre tid varit ifrågasatt, inte minst har reportrar som SvD:s Joel Dahlberg otaliga gånger kunnat peka på felaktigheter i systemet som drabbat svenska pensionssparare. I början av 2017 får SvD ett fåtal tips inifrån den svenska fondbranschen om att "titta på Allra", inget mer specifikt.

Allra var med sina 130 000 PPM-sparare då ett av landets största PPM-bolag och förvaltade cirka 18 miljarder kronor – en framgångssaga med 30-årige Alexander Ernstberger som koncernchef. Samtidigt hade flera kändisar, däribland Ebba Lindsö, Thomas Bodström och Meg Tivéus, lockats till styrelsen.

Genom en snabb granskning står det klart att något är fel. Allras fond presterar långt under förväntan och övriga index. SvD:s Frida Bratt skriver i en inledande text att "de skrala resultaten väcker frågan: Vart tar pengarna vägen?"

Joel Dahlberg kommer inom de närmaste månaderna genomföra ett systematiskt grävjobb som visar just var pengarna tar vägen – och samtidigt bädda för en rejäl omgörning av PPM-systemet.



Avslöjanden och konsekvenser: Mystiska kopplingar

AVSLÖJANDE 30/1: Allra marknadsför sina PPM-fonder med uttryck som "en bra pensionsfond" med "ordentlig avkastning." Joel Dahlberg kan visa att detta inte stämmer. Faktum är att fonderna presterar klart sämre än likvärdiga produkter och att många av de 130 000 pensionsspararna dribblas bort av bolaget genom svåra termer och aggressiv marknadsföring.

AVSLÖJANDE 10/2: SvD avslöjar att Allras högsta ledning arbetat tillsammans i förvaltningsbolaget Oak Capital, som varit inblandade i en norsk finansskandal. Där har finansmyndigheten kunnat avslöja skyhöga och omotiverade avgifter för spararna. SvD avslöjar också att det fortsatt finns täta band till Oak Capital, där tre chefer på Allra arbetat.

AVSLÖJANDE 10/2: I Allras styrelse sitter flera näringslivskändisar. SvD kan avslöja att de belönas rikligt. Exempelvis tjänar Ebba Lindsö 900 000 kronor årligen på sitt uppdrag i Allra.

KONSVEKVEN 10/2: Ebba Lindsö hoppar av efter avslöjandena. Därefter dröjer det inte länge innan Thomas Bodström och Meg Tivéus kliver ut genom dörren.

AVSLÖJANDE 11/2: Joel Dahlberg kan avslöja att Allra har ett kapitalmarknadsbolag i Dubai med hemlig verksamhet. Bolaget står för en stor del av koncernens vinst. Allra vägrar uppge vad Dubai-bolaget sysslar med i detalj, men vd Alexander Ernstberger meddelar att det har en omsättning på cirka 100 miljoner kronor. Pensionsmyndigheten kommer senare granska Allra och finna att dotterbolaget i Dubai under 2015 och 2016 haft en rörelsevinst på 170 miljoner kronor, långt mer än hälften av hela koncernens vinst.



Avslöjanden och konsekvenser: Myndigheten portar Allra

KONSEKVENSN 14/2: Pensionsmyndigheten köpstoppa bolagets fonder efter SvD:s avslöjanden om dålig avkastning och inte minst banden till Oak Capital, dotterbolaget i Dubai. Myndigheten är kritisk till hur bolaget marknadsfört sina fonder, hur bolaget drivs och är uppbyggt samt om spararnas intressen tillvaratas då det tycks som att de stora vinsterna går i en riktning – ägarnas.

KONSEKVENSN 16/2: Allra drar tillbaka den planerade börsnoteringen, värd cirka 2 miljarder kronor, till följd av SvD:s avslöjanden.

AVSLÖJANDE 22/2: Allras huvudägare har genom ett bolag på Malta haft affärsrelationer med ägare till två andra stora PPM-förvaltare. Tillsammans har företrädare för de tre PPM-företagen grundat en aktiemäklarfirma på Malta, med en vinstmarginal på 91 procent.

KONSEKVENSN 22/2: Flera pensionsbolag dumpar Allras fonder efter SvD:s avslöjanden.

AVSLÖJANDE 16/3: SvD avslöjar att Allras två huvudägare gjorde en privat affär med huvudägaren i det kritiserade finansbolaget Oak Capital. Affären ledde till en vinst för Allra-duon på 100 miljoner kronor. Joel Dahlberg kan återigen visa hur Allra-ägarna berikar sig.

KONSEKVENSN 16/3: Pensionsmyndigheten tar del av SvD:s avslöjanden samma dag och meddelar att Allra slängs ut ur pensionssystemet. Bolaget anses inte ha kunnat svara tillfredställande om sina affärer. Dessutom polisanmäls fondbolaget. De pengar som finns i fonden ska föras över till myndigheten och placeras i Såfan.

KONSEKVENSN 16/3: Pensionsmyndigheten polisanmäler Allra. Fem personer i Allras ledning, inklusive de två huvudägarna, nämns som misstänkta gärningsmän i Pensionsmyndighetens polisanmälan till Ekobrottsmyndigheten. Utredningen pågår fortfarande.

KONSEKVENSN 17/3: Revisorsfirman Deloitte lämnar in en polisanmälan till Ekobrottsmyndigheten angående PPM-förvaltaren Allra. Anmälan bottnar i att Allra inte har tillvaratagit sina kunders intressen i affärerna mellan bolagen i Luxemburg och Dubai. Utredningen pågår fortfarande.



Avslöjanden och konsekvenser: Ridå för Allra

KONSEKVENSN 23/3: Efter att ha tagit del av SvD:s avslöjanden kräver statsminister Stefan Löfven att pensionssystemet görs om. Premiepensionens fondplattform rymmer vid tillfället cirka 840 fonder – statsminister Stefan Löfven säger att ”det är frågan om vi ens behöver (ett) tvåsiffrigt” antal.

KONSEKVENSN 8/4: Finansmarknadsministern menar i ett uttalande att SvD visat att PPM-systemet har fallerat och säger att det är positivt att en så pass oseriös aktör som Allra inte längre finns kvar i premiepensionen. Han anser att regeringen nu måste städa upp i PPM-systemet.

KONSEKVENSN 19/4: Allra lägger ned sitt dotterbolag i Dubai, efter SvD:s avslöjanden.

KONSEKVENSN 5/5: Allra lägger ned sina fonder och 13 miljarder kronor i förvaltad kapital flyttas till fonder som förvaltas av Ålandsbanken.

SAMMANFATTNING: Joel Dahlberg har kunnat avslöja hur ett av landets största PPM-bolag via komplicerade företagsstrukturer, en aggressiv marknadsföring och svårförståeliga finansiella produkter berikat sig på spararnas pensionspengar. Totalt har pensionspararna, enligt SvD:s beräkning, gått miste om flera miljarder kronor.

Avslöjandena har skakat om det svenska pensionssystemet i grunden. Inte bara har en av landets största PPM-förvaltare tvingats bort, dessutom har regeringen beslutat om en bantning av pensionssystemet för att skydda spararnas pengar. Ytterligare drastiska förändringar av systemet är att vänta. Flera ledande personer i Allra har polisanmälts av Pensionsmyndigheten. Allra har också anmälts till Ekobrottsmyndigheten av sin revisor och tvingats nedmontera sin verksamhet.

Läs hela granskningen: <https://www.svd.se/om/turbulensen-kring-allra> (Om problem, kontakta daniel.kederstedt@svd.se)



Ett axplock av den stora spridningen på grävet...

SPRIDNING: Avslöjandena har fått enorm spridning i samtliga stora svenska medier, men även i lokala medier. Dessutom har granskningen återkommande kommenterats av ledarsidor och opinionsbildare.



Och så ett avslutande citat om SvD:s granskning

” Det är definitivt så att den granskning som ni gjorde väldigt tydlig exponerade bristerna i premiepensionssystemet och lyfte fram de här skurkarna i ljuset, och det har betytt väldigt mycket för den gemensamma skyndsamhet och angelägenhet som nu finns hos alla de politiska partierna att åtgärda de här bristerna. De var mer långtgående än vad någon kunde föreställa sig.

– Annika Strandhäll, socialminister 2017, om SvD:s granskning.